18. GRAMMATICA : De vraagstelling (l'interrogation) : de ja/nee-vraag ; de vraag met vraagwoord ; vraagwoorden ; het vraagwoord « quel »

We onderscheiden twee soorten vragen : de vragen waarop je met *ja* of *nee* op antwoordt (de ja/nee-vragen) en de vragen die naar specifieke informatie peilen (de vragen met een vraagwoord). Vraagwoorden zijn woorden zoals *wanneer, hoe, waarom, …*
In dit hoofdstuk bekijken we ook *op welke manieren* we deze vragen kunnen stellen. We zullen zien dat je in het Frans je vragen kan formuleren door middel van *intonatie, inversie* en met het (wat groot uitgevallen) vraagpartikel *est-ce que*.

1 de vraagstelling zonder vraagwoord

Het Frans kent 3 (eigenlijk meer…) manieren om vragen te formuleren. Welke manier je gebruikt hangt af van de situatie waarin je je bevindt (telefoongesprek, geschreven taal, mondelinge taal tussen kennissen of onbekenden,…).

(1) De **meest gebruikte en eenvoudigste manier** van vraagstelling is de *intonatievraag* (*question avec intonation*) . We raden jullie aan om dit als standaardmethode te gebruiken. De intonatievraag neemt de gewone woordvolgorde van een mededeling en laat naar het einde van de zin de intonatie naar omhoog gaan. Dit vergt enige oefening alvorens je dit mondeling zal beheersen. Oefen maar alvast op de volgende voorbeelden (de stippenlijn toont waar je toon de hoogte in moet...):

(a) _____---^
Vous êtes italien ?

(b) _____-----^
Elle viendra nous rendre visite ce soir ?

(c) _____-----^
Tu as faim ?

(2) De tweede methode (*question avec « est-ce que »)* is de duidelijkste en behoort voornamelijk tot de gesproken taal (gesprekken (aan de telefoon)) : je voegt aan het begin van je zin ***est-ce que*** toe en je hebt je vraag.
Als we de voorbeelden van (1) hernemen dan krijgen we :

(a) *Est-ce que vous êtes italien ?*
(b) *Est-ce qu' elle viendra nous rendre visite ?*
(c) *Est-ce que tu as faim ?*

Je moet de uitdrukking *est-ce que* niet proberen te vertalen in het Nederlands omdat dit gewoon een « leeg » woord is dat aanduidt dat hetgeen volgt een vraag is en geen mededelende zin !

(3) De laatste en meest complexe methode is de **inversievraag** (*question avec inversion)* en behoort vooral tot de geschreven, formelere taal. Inversie betekent dat je het onderwerp (sujet) en het werkwoord (verbe) van plaats verwisselt **<u>als en slechts als</u> je onderwerp een voornaamwoord is :**

(a) *Êtes-vous italien ?*
(b) *Viendra-t -elle nous rendre visite ?*
(c) *As- tu faim ?*

Indien er als gevolg van de inversie (omwisseling onderwerp en werkwoord) twee klinkers op elkaar volgen dan voeg het Frans tussen werkwoord en onderwerp een « t » toe om weeral eens een klinkerbotsing te vermijden. Bestudeer de volgende voorbeelden :

(a) *Parl**e- i**l?* wordt door de klinkerbotsing (onderlijnd) : *Parl**e – t – i**l ?*
*(b) Parles – tu ? b*lijft omdat er geen twee klinkers botsen.
(c) *V**a** – **e**lle au cinéma ? w*ordt *V**a – t – e**lle ?* om een klinkerbotsing te vermijden.

Maar hoe vormen we nu een inversievraag **als het onderwerp een zelfstandig naamwoord (*Marie, Luc, un chien,…*) is ?** Hoe zetten we bijvoorbeeld « *Marie va au cinéma? »* om in een inversievraag ? We laten het zelfstandig naamwoord gewoon staan en vervangen het door het overeenkomstige voornaamwoord dat we dan vervolgens na het werkwoord plaatsen. Bekijk de volgende voorbeelden :

(a) ***Marie** est - **elle** italienne ?*
*[*Marie = vrouwelijk enkelvoud dus :: ***elle*** als herhaling*]*

(b) ***Marie et sa sœur** sont – **elles** italiennes?*
*[*Marie et sa sœur = vrouwelijk meervoud dus **::** ***elles*** als herhaling*]*

(c) ***Luc** est – **il** italien ?*
[Luc is mannelijk enkelvoud dus ***il***]

Deze vraagstelling met een herhalingsvoornaamwoord noemen we ***complexe inversie*** en behoort tot de formele taal : je hoeft dit nog niet te studeren maar zorg er wel voor dat je dit fenomeen herkent.

Er rest ons nog een laatste puntje : hoe antwoorden we in het Frans op een *ja / nee -vraag*? Wel , met de korte woordjes *oui (*ja), *non (nee*), of *si* (toch wel, ja) :

(a) *Vous aimez l'école ?* ***Oui*** *(,j'aime l'école).*
(b) *Vous avez peur du coronavirus ?* ***Non*** *(,je n'ai pas peur du coronavirus).*
(c) *Vous <u>n'</u>êtes <u>pas</u> malade ?* ***Si*** *(, je suis malade)* [**Toch wel /**Ik ben **wel** ziek]

.2 de vraagstelling mét vraagwoord

In deel 1 hierboven beperkten we ons tot vragen waarop je doorgaans met *ja/nee* op antwoordt. We kunnen natuurlijk ook vragen stellen waarop een erg specifiek antwoord op moet gegeven worden, zoals bijvoorbeeld *wanneer ga je naar huis ? / met wie heb je gevochten ? / waarom heb je de politie gebeld ? …*

Je vindt hieronder een beknopt overzichtje van de meest courante vraagwoorden :

qui : *Qui a fait cela ? / Qui veut m'aider ?* [**Wie** heeft dat gedaan ? …]

où : *Où sont tes parents ? Où as-tu mis mes clés ?* [**Waar** zijn je ouders ? …]

combien : *Combien coute cette voiture ? Combien de hooligans ont été arrêtés ?* [**Hoeveel**…]

quand : *Qaund partez-vous ?* [**Wanneer** vetrekt u?]

comment : *Comment allez-vous ?* [**Hoe** gaat het met u?]

pourquoi : *Pourquoi as-tu frappé ton chien ?* [**Waarom** heb je je hond geslagen?]

que/quoi[1] : *Que dites-vous ? / Vous voulez quoi ?* [**Wat** zegt u?]

quel[2] : *Quelle est votre profession ? Dans quelle ville es-tu né ?* [**Welk** beroep heb je ?]

---

1. Het zorgenkindje van de vraagstelling. Beide woorden betekenen hetzelfde (« wat ») maar kennen een ander gebruik. Als het vraagwoord « wat » vooraan in een Franse zin komt dan gebruikt men **altijd « que »** en nooit « quoi ». **Op elke andere plaats in de vraagzin of in combinatie met een voorzetsel g**ebruikt men **quoi**

→ *QUE fais-tu ce soir ? QU'est-ce que tu me veux ?*
→ *Tu veux QUOI ? A QUOI penses-tu ?*

2. Dit noemen we het ***adjectif interrogatif*** (vragend bijvoeglijk naamwoord) .
Let goed op de constructie indien je het werkwoord *être* gebruikt, want dan splits je « quel » af van het zelfstandig naamwoord :

-> QUEL est ton nom ? / QUELLE est la solution ? … [met *être* splitsen we « quel » van het woord waarnaar het verwijst !]

« Quel » kan met een voorzetsel worden gecombineerd :

-> *à quelle heure te lèves- tu ? Pour quelle firme travaille-t-elle ?*

of zonder voorzetsel :
- > *Quelle fille connais-tu ?*

* Bij de inversievraag plaatsen we het vraagwoord steeds vooraan in de zin en verwisselen we onderwerp en werkwoord van plaats :

- *Comment vas- tu ?*

- *Pourquoi est- elle allée à la police ?*

- *Quand voulez-vous que je prépare le diner ?*

- *Que pensez-vous de sa proposition ?*

- *Quelle voiture a-t-elle achetée ?*

- *Quand vos parents arrivent- ils ? OF Quand arrivent vos parents ?*

*** Opmerkingen :**

(1) Gebruik nooit « quoi » vooraan in een vraagzin maar altijd « que » :

- *~~Quoi~~ fais-tu ? ---- > Que fais-tu ?*

(2) Bij de vraag met *est-ce que* staat het vraagwoord ook vooraan in de zin :

- *Comment est-ce que tu vas à l'école ?*

- *Pourquoi est-ce qu'elle est partie ?*

- *Quand est-ce que tu finiras tes devoirs ?*

- *Qu'est-ce que tu penses de cela ?*

- *Quelle voiture est-ce qu'elle a achetée ?*

- *Qui est-ce que tu as invité ?*

(3) « que » + « est-ce que » ===> **qu'est**-ce que…

(4) De makkelijkste manier om vragen met een vraagwoord te formuleren en tegelijkertijd ook de meest gebruikte is « est-ce que »; gebruik dit dus standaard!

(5) De intonatievraag met vraagwoord gebruik je best alleen maar voor kleine, korte vragen en dan zet je het vraagwoord ofwel *achteraan ofwel vooraan* in de zin. Weet wel dat deze manier van vragen stellen tot het « losse » taalgebruik behoort en niet beschouwd wordt als standaardtaal. Formuleer daarom je vragen met vraagwoord bij voorkeur met « est-ce que » of met inversie !

- T*u cherches qui?* OF *Qui tu cherches ?*

- *Tu viens quand ?* OF *Quand tu viens ?*

- *On va à l'école comment ?* OF *Comment on va à l'école ?*